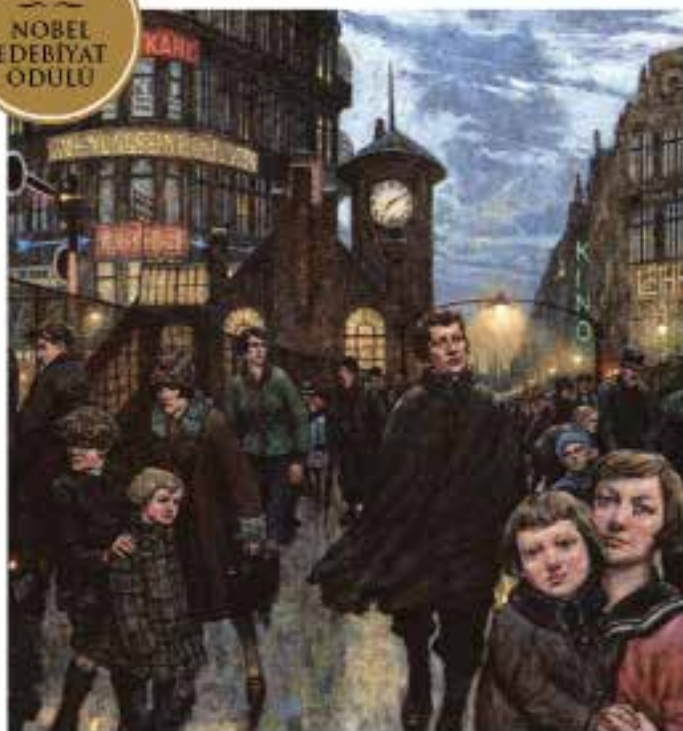

THOMAS MANN

ZOR SAAT

TOPLU ÖYKÜLER I

1929
—
NOBEL
EDEBİYAT
ÖDÜLÜ

ÖYKÜ

Çeviri: SAMİ TÜRK

♥
CAN

2.
BASKI

THOMAS MANN

ZOR SAAT

TOPLU ÖYKÜLER I

Frühe Erzählungen 1893-1912, Thomas Mann

© 2004, S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011

2. basım: Ekim 2015, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Ayça Sabuncuoğlu

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaası

Merkez Efendi Mahallesi Gümüşsuyu Cad. No: 18, Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 12584

ISBN 978-975-07-1327-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750713279

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

THOMAS MANN
ZOR SAAT
TOPLU ÖYKÜLER I

ÖYKÜ

Almanca aslından çeviren

M. Sami Türk

Thomas Mann'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Buddenbrooklar, 1983

Tonio Kröger, 1997

Seçilen, 1998

Büyülü Dağ (2 cilt), 1998

Venedik'te Ölüm, 2007

Lotte Weimar'da, 2009

THOMAS MANN, 1875'te Almanya'da doğdu. 1898'de yayımladığı ve *Der kleine Herr Friedemann* (Küçük Friedemann) adı altında topladığı ilk öykülerinde, daha çok Schopenhauer ve Nietzsche ile Wagner'in etkisi altında kalarak sanatçının yaratma sorununa odaklanmıştı. Bu ilk öyküleri, 1901'de yayımlanmasının ardından Mann'ı üne kavuşturan *Buddenbrooklar, Bir Ailenin Çöküşü* adlı toplumsal roman izledi. 1903'te *Tonio Kröger*, 1912'de *Venedik'te Ölüm* yayımlandı. Daha sonra *Büyülü Dağ*'ı yazan Mann, Hitler iktidara gelince Almanya'dan ayrıldı. 1936'da ABD vatandaşlığına geçti ve Almanya'nın karanlık tablosunu çizdiği *Joseph und seine Brüder* (Yusuf ve Kardeşleri) dörtlemesini yayımladı (1933-1942). Dörtlemenin ardından yazmaya koyulduğu *Doktor Faustus*'ta ise besteci Andreas Leverkühn'ün yaşamöyküsünün ışığında, Alman kültürünün barbarlığa yenik düşmesini anlattı. 1929'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan Mann, 1955'te Zürich'te öldü.

M. SAMİ TÜRK, 1986 yılında İstanbul'da doğdu. 2008 yılında Marmara Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'ndan mezun oldu. Halen İstanbul Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yüksek lisans öğrenimi görmektedir. 2011 yılından beri Sakarya Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda okutmanlık yapmaktadır.

İçindekiler

Hayal	11
Düşkünlük	15
Mutluluk Arzusu	49
Ölüm	69
Hayal Kırıklığı	77
Küçük Friedemann	85
Palyaço	115
Luis'çik	149
Tobias Mindernickel	167
Elbise Dolabı	177
İntikam	187
Mezarlık Yolu	193
Gladius Dei	203
Tristan	223
Açlık Çekenler	271
Bir Mutluluk	279
Harika Çocuk	293
Peygamber Adına	305
Zor Saat	315
Völsunga Kanı	325

Anekdot	357
Tren Kazası	363
Jappe ile Do Escobar'ın Dövüşü	375

HAYAL

Dâhi sanatçı Hermann Bahr'a

Kendime mekanik bir şekilde yeni bir sigara sararken ve kahverengi toz parçaları ince topaklarla yazı dosyasının açık sarı kurutma kâğıdının üstüne doğru salınırken, uyanık olmam imkânsızmış gibi geliyor. Hele nemli ve sıcak akşam rüzgârı yanımdaki açık pencereden içeri girip duman kümelerini garip şekillere sokarak yeşil abajurlu lambanın ışığından donuk siyahlığa taşırken, rüya gördüğüm gözümde kesinleşiyor.

Tabii durum o an kötüleşiyor, zira bu fikir hayal gücümü olabildiğince serbest bırakıyor. Sandalyenin arkalığının gizlice şakalaşırçasına çatırdaması, aceleci bir ürküntü gibi aniden tüm sinirlerimi altüst ediyor. Bu da, etrafımda dolanan ve haklarında bir makale yazmaya şimdiden kesin kararlı olduğum, dumanın oluşturduğu garip yazı işaretlerini derinlemesine tetkik ederken, sıkıcı bir şekilde rahatsızlık veriyor.

Artık tüm huzurum kayboldu. Tüm duyularımda delice bir hareketlenme. Hararetli, heyecanlı, çılgın. Her ses azarlıyor. Bütün bunlarla şaşkına dönmüş halde, unutulmuş açığa çıkıyor. Vaktiyle görme duyusuna kazın-

miş bir şey tuhaf bir biçimde yenileniyor, hem de o zaman nasıl hissetiysem öyle.

Bakışımın, karanlıktaki o yeri kaplayınca hırsla genişlediğini nasıl da ilgiyle fark ediyorum! Parlak resmin devamlı daha belirgin şekilde ortaya çıktığı o yeri. Bakışım nasıl da emiyor onu; gerçi sadece kuruntu bu, ama aynı zamanda mutluluk verici bir şey. Bakışım gittikçe daha fazlasını alıyor. Daha doğrusu, kendini gittikçe daha çok veriyor, gittikçe çoğalıyor, kendini daha çok büyülüyor... gittikçe... daha çok.

O resim, tesadüfün sanat eseri, şu an burada, oldukça net, aynen o zamanki gibi. Unutulandan meydana çıkmış, yeniden yaratılmış, şekillenmiş, olağanüstü kabiliyetli bir sanatçı olan hayal gücü tarafından resmedilmiş.

Büyük değil: küçük. Bütün de değil aslında, ama o zamanki gibi kusursuz. Fakat karanlıkta, her yöne doğru sürekli belirsizleşerek. Bir kâinat. Bir âlem. Işık titreşiyor içinde, derin bir ruh hali. Ama ses yok. Çevredeki kahkaha gürültüsünden hiçbir şey girmiyor içeri. Belki de şimdi değil, ama o zaman giriyordu.

En aşağıda damasko parlıyor, dokuma yapraklar ve çiçekler çaprazlamasına çatallanıyor, yuvarlanıyor ve kıvrılıyor. Üstünde, şeffaf ve zarifçe yükselen, yarısına kadar soluk bir altın rengiyle dolu kristal bir kadeh. Onun önünde, rüyada gibi uzatılmış bir el. Parmaklar gevşekçe kadehin sapına dolanmış. Bunlardan birinde mat bir gümüş yüzük. Onun üstünde de kan kırmızı bir yakut.

Narin bileğinin kreşendoyla kol haline geleceği yerde şekil tamamıyla belirsizleşiyor. Tatlı bir esrar. Kızın eli rüya gibi ve hareketsiz duruyor. Sadece, elinin donuk beyazında açık mavi bir damarın yumuşakça kıvrıldığı yerde hayat belirtisi var, orada yavaş ve ateşli bir şekilde ihtiras atıyor. Bakışımı hissedince daha da hızlanıyor, daha da vahşileşiyor, ta ki yalvarırcasına sarsılana dek: Bırak...

Ama ağır bir yük gibi ve korkunç bir şehvetle bastırıyor bakışım, o zamanki gibi. Sevgiyle mücadelenin, sevginin zaferinin titreyerek attığı eline... o zamanki gibi... o zamanki gibi...

Kadehin dibinden bir kabarcık yavaşça çözülüp yukarı doğru salınıyor. Yakutun parlak sahasına girer girmez kan kırmızı bir renkle alevleniyor ve yüzeye varınca sönuveriyor. Bakışım yumuşak konturleri çizerek tazelemek için ne kadar çaba gösterse de, her şey rahatsız edilmiş gibi yok olmak istiyor.

Şu an yok oldu, karanlıkta eriyip gitti. Onu unuttuğumu fark edince derin, derin bir nefes alıyorum. Aynen o zamanki gibi...

Yorgun argın arkama yaslanırken acı feveran ediyor. Ama aynen o zamanın kesinliğiyle biliyorum ki: Beni seviyordun... Şimdi ağlayabilmemin nedeni de budur.

DÜŞKÜNLÜK

Dördümüz yine baş başaydık.

Bu defaki ev sahibi, ufak tefek Meysenberg'di. Atölyesinde akşam yemeği yemek oldukça zevkliydi.

Burası garip bir mekândı, tek bir tarzda döşenmişti: tuhaf sanatçı keyfiliği. Etrurya ve Japon vazoları, İspanyol yelpazeleriyle hançerleri, Çin şemsiyeleri ve İtalyan mandolinleri, Afrika'dan midye kabukları ve küçük antika heykeller, rengârenk Rokoko üslubu biblolarla balmumundan Meryem Ana heykelleri, eski bakır gravürler ve Meysenberg'in kendi fırçasından eserler... Bütün bunlar odadaki masalara, etajerlere, konsollara ve tıpkı zemin gibi kalın Şark halılarıyla ve solmuş nakışlı ipek kumaşlarla kaplı duvarlara, kendilerini belli eden kompozisyonlarla yerleştirilmişti.

Dördümüz, yani ufak tefek, kumral kıvrıkcık saçlı, hareketli Meysenberg; gencecik, sarışın, idealist iktisatçı, olur olmaz her yerde kadınların eşitliğinin muazzam haklılığı üzerine vaaz veren Laube; tıp doktoru Selten ve ben... Dördümüz de atölyenin ortasında türlü türlü oturma pozisyonlarında ağır maun masa etrafında toplanmış, dâhi ev sahibimizin hazırladığı muhteşem mönünün tadına bakıyorduk bir süredir. Belki de daha ziyade şarapların. Meysenberg yine yapacağını yapmıştı.

Doktor, keskin üslubuyla durmadan alay ettiği büyük, eski moda oymalı, yüksek arkalıklı bir sandalyede oturuyordu. Aramızda alaycı olanımızdı o. Her umursamaz tavrında tecrübe ve küçümseme vardı. Dördümüz arasında en yaşlı olandı ayrıca. Muhtemelen otuzlu yaşlarda. Aynı zamanda en çok şey “yaşayan” da oydu. “Tecrübeli!” dedi Meysenberg, “ama eğlenceli adamdır.”

“Tecrübeli” ile kastedilenin ne olduğu, doktora bakınca sahiden de biraz anlaşılıyordu. Gözlerinde belli belirsiz bir parıltı vardı; siyah, kısa kesilmiş saçları tepeden biraz dökülmüştü. Sivri sakalıyla son bulan yüzünde, burnundan ağzının kenarlarına kadar varan, kendisine bazen acı bir ifade de verebilen birkaç alaycı çizgi görülüyordu.

Rokfor peyniri yerken yine “derin sohbetlere” dalmıştık. Yukarıdaki rejisör tarafından özensizce sahnelenmiş dünya hayatının alabildiğine sorgusuzca ve vicdansızca tadını çıkarıp sonra da omuz silkerek, “Yapmasam mıydım?” diye sormayı, onun da dediği gibi, yaşam felsefesi haline getirmiş bir adamın umursamaz alaycılığıyla konuşuyorduk.

Fakat becerikli dolambaçlar üzerinden doğruca kendi mecrasına varan Laube yine tamamen kendini kaybetmiş, derin, yaylı koltuğundan boşluğa ümitsizce el hareketleri yapıyordu.

“İşte bu! İşte bu! Dişilerin bu rezil sosyal konumu (asla ‘kadın’ demez, daha bilimsel geldiğinden hep ‘dişi’yi tercih ederdi) önyargılardan, toplumun aptalca önyargılarından kaynaklanıyor!”

Yumuşak ve merhametli bir ses tonuyla, “Şerefe!” diyen Selten, bir kadeh kırmızı şarabı mideye indirdi.

Bu, iyi kalpli gencin keyfini epey kaçırdı.

“Sen yok musun, sen!” diye ayağa fırladı, “seni yaşlı çokbilmiş! Seninle konuşulmaz! Ama siz,” deyip mey-

dan okurcasına bana ve Meysenberg'e doğru döndü, "siz bana hak vermelisiniz! Öyle mi, değil mi?!"

Meysenberg kendine bir portakal soydu.

"Kesinlikle yarı yarıya!" dedi iyimserlikle.

"Sen devam et," diye cesaretlendirdim ben de onu. İlk önce iyice içini boşaltmalıydı, aksi takdirde rahat vermezdi.

"Toplumun aptalca önyargıları ve dar kafalı adaletsizliğinden, diyorum! Ufak tefek bir sürü şey... aman Tanrım, çok gülünç bu. Kalkıp kız liseleri kurmaları ve dişileri telgrafçı olarak işe almaları... ne manası var? Ama genelle bakınca! Nasıl görüşler bunlar! Mesela konu erotizm ve cinsellik meselesine gelince, nasıl sığ bir gaddarlık!"

"Eh," dedi doktor rahatlayarak, peçetesini kenara koydu, "en azından eğlenceli olmaya başladı."

Laube ona bakmadı bile.

"Bakın," diye devam etti ve irice bir şekerlemeyi sallayıp kurumlu bir tavırla ağzına attı, "bakın, iki kişi birbirini sevse ve adam kızı kaçırorsa, kendisi bir şey olmamış gibi namuslu kalır, hatta yiğitçe bile davranmıştır... kahrolası herif! Ama yitip giden, toplumdan dışlanan, ayıplanan ve gözden düşen, kadındır. Evet, göz-den düş-en! Bu görüşün ahlaki tarafı nerede? Adam da aynı derecede düşkün değil midir? Hatta, kadından daha namussuzca davranmamış mıdır?!. Hey, konuşsanıza! Bir şey söyleyin!"

Meysenberg düşünceli düşünceli sigarasının dumanına baktı.

"Aslında haklısın," dedi iyi niyetle.

Laube'nin yüzünde zafer edası vardı.

"Öyle mi, öyle mi?" diye tekrarlayıp duruyordu. "Böylesi bir hükmün ahlaki gerekçesi nedir?"

Doktor Selten'a baktım. Suskunlaşmıştı. İki elinde bir ekmek parçasını döndürürken, o acı yüz ifadesiyle çıt çıkarmadan önüne bakıyordu.

“Kalkalım,” dedi sakince. “Size bir hikâye anlatacağım.”

Sofrayı kenara itip arka tarafta, halılar ve küçük koltuklarla rahat bir tarzda döşenmiş sohbet köşesine çekildik. Tavandan sarkan lamba odayı mavimsi loş bir ışıqla dolduruyordu. Tavan şimdiden, sakince dalgalanan bir sigara dumanı tabakasıyla kaplanmıştı.

“Hadi, başla,” dedi Meysenberg, dört küçük kadehe Fransız likörü doldururken.

“Mesele buraya vardığından, hikâyeyi anlatmak istedim size,” dedi doktor, “tam uzun öykü formatında. Vaktiyle böyle şeylerle uğraştığımı biliyorsunuz.”

Yüzünü tam göremiyordum. Bacak bacak üstüne atmış, elleri ceketinin yan ceplerinde, koltuğunda arkaya yaslanmış bir vaziyette oturuyor ve yukarı, mavi lambaya doğru sakince bakıyordu.

* * *

“Hikâyemin kahramanı,” diye başladı bir süre sonra, “memleketi olan, Kuzey Almanya’daki küçük şehirde liseyi bitirmişti. On dokuz veya yirmi yaşında, Güney Almanya’da büyükçe bir şehir olan P.deki üniversiteye geçti.

Tam manasıyla ‘iyi bir adam’dı. İnsan ona kıyamazdı. Neşeli ve iyi niyetli tavırlarıyla hemen tüm arkadaşlarının favorisi olmuştu. Yumuşak yüz hatları, canlı kahverengi gözleri ve bıyıklarının yeni terlemeye başladığı sevecen kıvrımlı dudaklarıyla hoş, fidan gibi bir delikanlıydı. Açık renkli yuvarlak şapkasını siyah buklelerinin üzerinden geriye doğru takıp, elleri pantolonunun ceplerinde, merakla etrafına bakınarak caddelerde dolandığında, kızlar sevgi dolu bakışlar atarlardı ona.

Masumdu ayrıca, hem bedeni hem de ruhuyla.

Tilly¹ gibi, hiç savaş kaybetmediğini ve hiçbir kadına dokunmadığını söyleyebilirdi. İlki konusunda henüz hiç fırsatı olmadığından, ikincisi için de keza hiç fırsat bulamadığından.

Henüz P.de iki haftasını doldurmadan âşık olmuştu tabii. Alışlageldiği üzere garson bir kıza değil, Goethe Tiyatrosu'nda genç bir aktris olan saf Fräulein Weltner'e.

Gerçi, şairin de yerinde ifadesiyle, serde gençlik varken her kadın güzel görünür; fakat bu kız gerçekten hoştu. Çocuksu, narin bir yüz, donuk sarı saçlar, uysal, neşeli gri mavi gözler, hokka gibi bir burun, masumane tatlı bir ağız ve yumuşak, yuvarlak bir çene.

Önce yüzüne, sonra ellerine, sonra da ara sıra antik bir role soyunduğunu gördüğü kollarına âşık oldu; bir gün geldi, onu her şeyiyle sevdi. Henüz hiç tanımadığı ruhunu bile.

Sevdası ona yığınla paraya mal oluyordu. En azından iki gecede bir Goethe Tiyatrosu'nda ön sıralardan bir yer ayırtıyordu. Uydurduğu uçuk kaçık bahanelerle her dakika annesine para için mektup yazıyordu. Onun için yalan söylüyordu ya, bu her şeyi affettirirdi.

Onu sevdiğini fark edince, ilk yaptığı şey şiir yazmak oldu. Meşhur Alman 'sessiz şiiri'.

Sık sık gece geç vakitlere kadar kitaplarının arasında oturur oldu. Sadece komodininin üstündeki küçük çalar saatinin tekdüze tıkırtısı vardı, dışarıda da ara sıra tek tük ayak sesleri yankılanıyordu. Göğsünün üst kısmına, boynunun başladığı yere, gözlerine doğru çağlamak isteyen yumuşak, ılık ve akışkan bir sızı yerleşmişti. Ama gerçekten ağlamaya utandığı için, aşağıda sabırla bekleyen kâğıdın üzerine akıtıyordu onu kelimelerle.

1. Tilly Kontu. Otuz Yıl Savaşları'nda Katolik Birliği başkumandanı. (Ç.N.)

Yumuşak mısıralarda, hüznü bir tınıyla, sevgilisinin ne kadar tatlı ve sevecen, kendininse ne derece hasta ve yorgun olduğunu, ruhunda belirsizliğe, uzaklara, güller ve menekşeler arasında tatlı bir neşenin saklandığı uzaklara götüren nasıl büyük bir huzursuzluk bulunduğunu söylüyordu, ama büyülenmişti bir kez...

Evet, gülünçtü bu. Kim olsa gülerdi buna. Kelimeler de öyle boş, öyle ifadeden yoksundu ki. Ama onu seviyordu. Onu seviyordu!

Kendine itiraf ettikten hemen sonra utanıyordu tabii. Öyle âciz ve dize getiren bir aşkı ki bu, sevgilisinin sevecenliğinden ötürü ayağını ya da beyaz elini sessizce öpebilir, sonra da severek ölüme gidebilirdi. Ağzını düşünmeye bile cesaret edemiyordu.

Bir gece uyandığında, sevgilisinin, güzel başı beyaz yastıklarda, tatlı ağzı biraz aralanmış ve elleri, hafif mavi damarlı o tasvir edilemez elleri yorganın üstünde katlanmış halde nasıl yattığını hayal etti. Sonra aniden öbür tarafa dönüp yüzünü yastığa gömdü ve karanlıkta uzun uzun ağladı.

Böylelikle durum son haddine ulaşmıştı. Artık şiir yazamayacak, hatta yemek bile yiyemeyecek hale gelmişti. Tanıdıklardan kaçıyor, neredeyse dışarı bile çıkmıyordu, gözlerinin altında derin, koyu renk halkalar oluşmuştu. Hiç çalışmaz olmuştu, hiçbir şey de okumak istemiyordu. Uzun zaman önce satın aldığı, kızın resminin önünde, gözyaşları ve aşk içinde, yorgun argın öylece oturmak istiyordu sadece.

Bir akşam, eskiden okulda samimi olduğu ve o da kendisi gibi doktor olan, fakat daha ileriki bir sınıfta bulunan arkadaşı Rölling'le, birahänenin birinde ferahlatıcı bir bardak bira içmeye oturmuştu.

Rölling aniden kararlı bir tavırla bira kupasını masaya koydu.

‘Evet, ufaklık, söyle bakalım, derdin nedir.’

‘Benim mi?’

Ama sonra pes edip kendisi ve kız hakkında içini dökmeye başladı.

Rölling aksi aksi başını salladı.

‘Kötüymüş, ufaklık. Yapılacak bir şey yok. İlk kez senin başına gelmiyor. Yanına yaklaşılmaz. Şimdiye kadar annesiyle yaşamış. Gerçi kadın bir süre önce ölmüş, ama yine de... kesinlikle yapacak bir şey yok. Feci terbiyeli bir kız.’

‘Peki, sence ben...’

‘Şey, bence sen...’

‘Yapma Rölling!..’

‘... Ha, demek öyle. Pardon, sadede geleyim. Böyle duygusal olacağını hiç düşünmemiştim. O zaman bir buket gönder, usulünce ve saygıyla not düş, ziyaretine gidebilmek, hayranlığını sözlü ifade edebilmek için yazılı iznini rica et.’

Beti benzi atıp tüm vücudu titremeye başladı.

‘Ama... ama olmaz ki!’

‘Neden olmasın! Kimi göndersen kırk feniğe gider.’

Daha da titredi.

‘Tanrım, mümkün olsa!’

‘Nerede oturuyordu?’

‘Bilmiyorum ki.’

‘Bunu bile bilmiyorsun, ha?! Garson! Adres rehberi.’

Rölling adresi hemen buluverdi.

‘Tamam mı? Bulana kadar başka âlemde yaşıyordun, şimdiyse Heustrasse numara 6a, üçüncü katta oturuyor; görüyor musun, burada: Irma Weltner, Goethe Tiyatrosu üyesi... Hem de bayağı ucuz bir muhit burası. Namuslu olmanın mükâfatı bu herhalde.’

‘Rölling, lütfen..!’

‘Tamam, peki. Dediğimi yapıyorsun. Belki elini bile

öpebilirsin... keyif düşkününü seni! Ön sıralara ödediğin parayı bu sefer buket için harcarsın.'

'Yahu, üç kuruş para umurumda mı sanki!'

'Kendinden geçmek güzel şey!' dedi Rölling içli içli.

Ertesi gün öğleden önce dokunaklı ve safiyane bir mektup, yanında harika bir çiçek buketiyle Heustrasse' ye gönderildi. Ondan bir cevap alabilse, herhangi bir cevap! Sevinçten uçarak her satırı öpmez miydi!

Sekiz gün sonra evin önündeki posta kutusunun kapağı açılıp kapatılmaktan kırılmıştı. Ev sahibesi söyleniyordu.

Gözlerinin altındaki halkalar daha da derinleşmişti; artık temelli sefil görünüyordu. Aynaya baktığında iyiden iyiye ürküyor, sonra da kendine acıdığından ağlıyordu.

'Hey, ufaklık,' dedi Rölling günün birinde kesin kararlı olarak, 'bu böyle devam edemez. Günden güne çöküyorsun. Bir şeyler olmalı. Yarın öylece yanına gideceksin.'

Hastalıklı gözlerini iri iri açtı.

'Öylece... yanına...'

'Evet.'

'Ama olmaz ki, izin vermedi bana.'

'Yazı meselesi zaten saçmalıktı. Tanımadığı için sana cevap yazmayacağını ta baştan düşünmemiz lazımdı. Öy-le-ce yanına gitmelisin. Sana merhaba dese, mutluluktan sarhoş olursun. Fena biri de sayılmazsın. Seni öylece kapı dışarı etmeyecektir. Yarın gidiyorsun.'

Başı dönmeye başladı.

'Yapamam,' dedi usulca.

'Sana yardım edemem o zaman!' Rölling kızmıştı. 'O zaman tek başına nasıl üstesinden geleceğine bakarsın!'

Artık, dışarıda mayısla birlikte kış mevsiminin son savaşını verişi gibi, zor ve mücadeleli günler geliyordu.

Ama bir sabah, onu rüyasında gördüğü derin uykusundan uyanıp penceresini açtığı anda, bahar gelmişti.

Gökyüzü aydınlıktı... yumuşak bir tebessüm gibi apaçık bir mavi; havada da çok tatlı bir koku vardı.

Baharı hissediyor, kokluyor, tadıyor, görüyor ve işitiyordu. Tüm hisleri bahara dönmüştü. Evin üzerindeki geniş yaz şeridi, titretilen salınımlarla, arındırıcı ve güçlendirici bir şekilde kalbine kadar akıyormuş gibi geliyordu ona.

Sonra sessizce onun resmini öptü, temiz bir gömlek ve güzel takım elbisesini giydi, çenesindeki kirli sakalı tıraş edip Heustrasse'ye doğru yola çıktı.

Neredeyse korktuğu, tuhaf bir dinginlik gelmişti üzerine. Kalıcıydı. O merdiveni çıkıp kapının önünde duran ve Irma Weltner yazısını okuyan kendisi değilmiş gibi, olağanüstü bir dinginlik.

O an birden, bunun bir çılgınlık olduğu geldi aklına; ne arıyordu ki orada, biri görmeden önce hemen geri dönmeliydi.

Ama korkusunun bu son ürpertisiyle az önceki delice durumu nihai olarak kaybolmuş gibiydi, ardından büyük, kesin ve neşeli bir iyimserlikle keyiflendi; şimdiye dek bir baskı altındaymış, üzerine yüklenen bir gereklilik altındaymış, hipnoz edilmiş gibiyken, şimdi hür, ne yapacağını bilen, sevinçli bir istekle davranıyordu.

Mevsim bahardı ne de olsa!

Zil, madenî sesiyle koridor boyunca çınladı. Bir kız gelip kapıyı açtı.

'Hanımefendi evde mi?' diye sordu dinç bir sesle.

'Evde, evet, ama kim diyeyim...'

'Alın.'

Kartını verdi. Kız kartı götürürken, o da yüreğine su serpilmiş halde peşinden gitti. Kız genç hanımına kartı uzatırken, o da odaya varmış, dimdik, şapkası elinde, bekliyordu.

Sade, koyu renkli mobilyaları olan büyükçe bir odadı burası.

*XX. yüzyılın en büyük
yazarlarından kabul edilen
Thomas Mann, tüm dünyada
edebiyat okurlarının
vazgeçilmezleri arasında.*

Zor Saat – Toplu Öyküler I, Thomas Mann'ın 1893-1912 yılları arasında kaleme aldığı, aralarında “Küçük Bay Friedemann”, “Tristan” ve bu kitaba adını veren “Zor Saat” gibi ünlü örneklerin de bulunduğu 23 öyküyü içeriyor.

Thomas Mann, Alman dilinde öykü anlatımına yeni bir soluk getirmiş, gerçekçi ayrıntıları etkin bir biçimde kullanmıştır. Gördüğü bir resmi ya da dinlediği bir müziği öykünün merkezine yerleştirerek etkileyici ve inandırıcı bir olay örgüsüyle besler. Öyküleri otobiyografik özellikler taşıırken evrenselliği de yakalar. Yaşadığı yüzyılın iyi bir gözlemcisi olan yazar, bu gözlemlerini yapıtlarına yansıtmakta uzmandır. Öykülerindeki ortak izlekler, “kendinde olmaya sahip olma arzusu” ve “sanatçının çektiği acılar” olarak özetlenebilir.

Zor Saat, 1929 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan Thomas Mann'ın yazarlık serüvenine nasıl başladığını merak eden öykü severler için kaçırılmayacak bir kitap. Devamı da çok yakında Can Yayınları'nda...

Kapak resmi: HANS BALUSCHEK

ISBN 978-975-07-1327-9

9 789750 713279